

**ДЪРЖАВЕН ОБРАЗОВАТЕЛЕН СТАНДАРТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА
КВАЛИФИКАЦИЯ ПО ПРОФЕСИЯТА
„СЕРЖАНТ (СТАРШИНА ЗА ВМС) – КОМАНДИР“**

Професионално направление				
Код: 1031	Военно дело и отбрана			
Професия				
Код: 103101	Сержант (Старшина за ВМС) – командир			
Степени на професионална квалификация	-	-	-	IV
Ниво по Национална квалификационна рамка (НКР)	-	-	-	5
Ниво по Европейска квалификационна рамка (ЕКР)	-	-	-	5

1. Изисквания към кандидатите

1.1. Изисквания към кандидатите за входящо минимално образователно и/или входящо квалификационно равнище за придобиване на степен на професионална квалификация съгласно Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО).

За придобиване на четвърта степен на професионална квалификация (СПК) по професията „Сержант (Старшина за ВМС) – командир“ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение (СППОО), утвърден от министъра на образованието и науката със Заповед № РД09-2230 от 09.08.2024 г., изискванията за входящото минимално образователно равнище към кандидатите са:

- за лица, навършили 16 години - завършено средно образование.

1.2. Здравословното състояние на кандидата се удостоверява с медицински документ, доказващ, че професията, по която желае да се обучава, не му е противопоказна.

2. Описание на професията

2.1. Четвърта степен на професионална квалификация по професията

Сержантът (Старшина за ВМС) – командир изпълнява служебните си задължения във формирования на Въоръжените сили на Република България, както и в международни мисии в страната и чужбина. Участва в командването и управлението на войскови единици до взвод, включително групи, разчети, екипажи, отделения и бойни части на кораби, в зависимост от конкретната длъжност и придобитата квалификация.

Основните му задължения са в следните направления:

- Командване и управление на подчинени военнослужещи и организация на тяхната подготовка;
- Командване на бойни и тактически формирования;
- Планиране, провеждане и отчитане на учебни и тренировъчни дейности;
- Осигуряване на правилна експлоатация и съхранение на въоръжение, техника и снаряжение;
- Гарантиране на безопасни условия на труд и опазване здравето на личния състав;
- Прилагане на военната етика и спазване на нормативната уредба.

Сержантът (Старшина за ВМС) – командир работи в условия на динамична и рискова среда, на открито и закрито. Необходимо е да притежава физическа и психическа издръжливост, лидерски и организационни умения, способност за работа под напрежение, дисциплина и отговорност. Уменията за комуникация, екипна работа и вземане на адекватни решения в критични ситуации са ключови за ефективното изпълнение на длъжността.

Нормалната продължителност на служебното време и задължението за разположение на военнослужещия – Сержант (Старшина за ВМС) – командир, се определя при условията и по реда на Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България и подзаконовите актове по прилагането му.

3. Единици резултати от ученето (ЕРУ) за придобиване на четвърта степен на професионална квалификация по професията

Степен на професионална квалификация	Ниво по НКР/ЕКР	ЕР	ЕР	ЕР	ЕР	ЕР	ЕР	ЕР	ЕР	ЕР	ЕР	ЕР	ЕР	ЕР	ЕР	ЕР	ЕР	ЕР	ЕР	ЕР	ЕР	ЕР	ЕР	ЕР	ЕР	ЕР	ЕР		
		У	У	У	У	У	У	У	У	У	У	У	У	У	У	У	У	У	У	У	У	У	У	У	У	У	У		
		Обща ПП					Отраслова ПП					Специфична ПП																	
IV	5	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		

3.1 Списък на Единиците резултати от ученето по видове професионална подготовка

ЕРУ по обща професионална подготовка - единна за професионалните направления от Списъка на професиите за професионално образование и обучение.

ЕРУ 1. Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда

ЕРУ 2. Икономика и предприемачество

ЕРУ по отраслова професионална подготовка - единна за професиите от професионално направление „Военно дело и отбрана“

ЕРУ 3. Организация на дейности във военното формиране

ЕРУ 4. Военнолидерски умения

ЕРУ 5. Общовойска подготовка

ЕРУ по специфична професионална подготовка по професията “Сержант (Старшина за ВМС) – командир”

ЕРУ 6. Дигитални технологии в професионалната дейност

ЕРУ 7. Техническа подготовка за мотопехотни и разузнавателни формирования

ЕРУ 8.Тактико-специална подготовка на механизираниите и разузнавателните формирования

формирования

ЕРУ 9. Техническа подготовка за артилерийски формирования

ЕРУ 10. Тактико-специална подготовка на артилерийските формирования

ЕРУ 11. Техническа подготовка за инженерни формирования

ЕРУ 12. Тактико-специална подготовка на инженерните формирования

ЕРУ 13. Техническа подготовка за формирования за ядрена, химическа и биологическа защита

ЕРУ 14. Тактико-специална подготовка на формированията за ядрена, химическа и биологическа защита

ЕРУ 15. Техническа подготовка за формирования за комуникационно-информационна поддръжка

ЕРУ 16. Тактико-специална подготовка на формированията за комуникационно-информационна поддръжка

ЕРУ 17. Техническа подготовка за зенитноракетните формирования

ЕРУ 18. Тактико-специална подготовка на зенитноракетните формирования

ЕРУ 19. Морска подготовка

ЕРУ 20. Техническа подготовка - радиотехнически средства и комуникационни-информационни системи

ЕРУ 21. Тактико-специална подготовка - Радиотехнически средства и комуникационно-информационни системи за Военноморските сили

ЕРУ 22. Тактико-специална подготовка - Морски оръжия за Военноморските сили

ЕРУ 23. Тактико-специална подготовка - Корабни енергетични уредби за Военноморските сили

ЕРУ 24. Основи на корабоводенето

3.2. Описание на единиците резултати от ученето за професията „Сержант (Старшина за ВМС) – командир“

3.2.1. Обща професионална подготовка по професията

ЕРУ 1	Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда
Резултат от учене 1.1	Спазва хигиенните норми и здравословните и безопасни условия на труд на работното място
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава основните нормативни актове за здравословни и безопасни условия на труд (ЗБУТ) • Обяснява възможните професионални и здравни рискове на работното място и причините за тяхното възникване • Разяснява основните правила при оказването на първа помощ при трудови злополуки • Изброява основните видове лични предпазни средства и техните функции • Познава видовете защитни приспособления и средства за сигнализация и маркировка за осигуряване на ЗБУТ • Изброява правилата за работа при аварии и аварийни ситуации
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Прилага мерки за безопасност на работното място • Спазва хигиенните норми на работното място • Прилага инструкции за безопасна работа • Реагира правилно при аварийни ситуации
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Спазва стриктно мерките за безопасност при изпълнение на различните трудови дейности
Резултат от учене 1.2	Осъществява превантивна дейност за опазване на околната среда
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава нормативни актове, свързани с опазването на околната среда и ЗБУТ • Познава трудово-правните норми, свързани със ЗБУТ • Разяснява общите изисквания за осигуряване на ЗБУТ съобразно спецификата на провежданата дейност и изискванията на техническото, технологичното и социално развитие с цел защита на живота, здравето и работоспособността на работещите
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Търси информация за устойчиви практики, приложими в конкретната професионална дейност • Изпълнява дейности по събиране и съхраняване на опасни продукти, излезли от употреба уреди и консумативи съобразно правилата за рециклиране • Използва технологии и материали, щадящи околната среда • Спазва практики за пестене на вода, енергия и други ресурси на работното място
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Правилно обработва отпадъците на работното място съобразно изискванията за сортиране • Вярно и точно разпознава замърсяващи фактори на

	<p>работното място и съдейства за ограничаване на въздействието им</p> <ul style="list-style-type: none"> Способен е стриктно да следва утвърдените правила и изисквания за опазване на околната среда
Критерии за оценяване на ЕРУ	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> Владее теоретични знания за: <ul style="list-style-type: none"> - хигиенните норми - здравословните и безопасни условия на труд на работното място - овладяването на аварийни ситуации и оказването на първа помощ - превантивната дейност за опазване на околната среда <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> Избира своевременно най-адекватния тип поведение при зададената рискова ситуация Вярно и точно определя необходимите действия за оказване на първа помощ
Средства за оценяване	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> Писмен изпит <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 2	Икономика и предприемачество
Резултат от учене 2.1	Познава основите на пазарната икономика
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Познава основни икономически понятия - търсене, предлагане, пазар, конкуренция, цена Познава ролята на държавата в икономиката - данъци, бюджет, регулации Обяснява дейността на организацията в контекста на основни икономически принципи и понятия Разяснява основни понятия във финансите - приходи, разходи, печалба, инвестиции Разбира значението на социалната и екологична отговорност при ръководене на бизнес
Умения	<ul style="list-style-type: none"> Използва основни икономически понятия като търсене, предлагане, пазар, конкуренция и цена при изпълнение на професионалните си задачи Отчита значението на основните финансови показатели като приходи, разходи, печалба и инвестиции
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Прилага правилата и изискванията, свързани с ролята на държавата в икономиката, включително данъци, бюджет и регулации, в рамките на работната среда и своите професионални ангажименти
Резултат от учене 2.2	Познава основите на предприемачеството
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Познава същността и ролята на предприемачеството в икономиката Изрежда основните стъпки при стартиране на бизнес, включително генериране на идея, пазарно проучване,

	<p>изготвяне на бизнес план</p> <ul style="list-style-type: none"> Изброява видовете фирми и организационно-правни форми на стопанска дейност
Умения	<ul style="list-style-type: none"> Разграничава видовете фирми и организационно-правните форми на стопанска дейност Прилага знания за предприемачеството в работната си среда
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Идентифицира успешни практически примери за управление на бизнес начинания Предлага решения за подобряване на дейността в съответствие с технологичните и организационните изисквания При необходимост представя идеи и предложения пред клиенти, инвеститори или партньори, като аргументира решенията си
Критерии за оценяване на ЕРУ	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> Владее основните теоретични знания и понятия в областта на икономиката Владее основните теоретични постановки в областта на предприемачеството <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> Вярно, точно и мотивирано определя действията за разрешаване на описания проблем в зададения казус Участва в разработването на бизнес план на фирмата според изискванията на предварително дефинираното задание
Средства за оценяване	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> Писмен изпит <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика

3.2.2. Отраслова професионална подготовка по професията

ЕРУ 3	Организация на дейности във военното формиране
Резултат от учене 3.1	Организира работния процес в ежедневната дейност
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Посочва структурата на военните формирования Описва методи за нормиране на работния процес Познава терминология (включително на чужд език), свързана с професионалната дейност Познава документи (включително на чужд език), свързани с упражняваната професия Обяснява изискванията за ефективно планиране на ресурси, свързани с работния процес
Умения	<ul style="list-style-type: none"> Планира осигуряването на задачите, изпълнявани от военните формирования Съставя график на работните задачи Използва чужд език в професионалната дейност

	<ul style="list-style-type: none"> Спазва изискванията на нормативните актове, свързани с упражняваната професия
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Ефективно организира задачите на военното формиране Предлага и мотивира необходимостта от промени в организацията на дейността на военното формиране Използва чужд език за ефективна комуникация в професионална среда
Резултат от учене 3.2	Извършва подготовка по материално техническото осигуряване
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Познава реда за документално оформяне на получаването, отпускането и ремонта на отбранителните продукти, снемане от отчет и изменение на качествено състояние на отбранителните продукти Познава особеностите при отчитането на различните видове имущества и отбранителни продукти
Умения	<ul style="list-style-type: none"> Съставя документи за получаването, отпускането и ремонта на отбранителните продукти, снемане от отчет и изменение на качествено състояние на отбранителните продукти Отчита различните видове имущества и отбранителни продукти
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Способен е да оформи документално получаването, отпускането и ремонта на отбранителните продукти, снемане от отчет и изменение на качествено състояние на отбранителните продукти
Резултат от учене 3.3	Отговаря за разпределението и контрола на дейностите във военното формиране
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Познава видовете дейности на военното формиране Описва изискванията за изпълнение на видовете дейности Изброява начините за контрол на дейностите
Умения	<ul style="list-style-type: none"> Организира дейностите по контрол, съобразно изискванията за ефективност Спазва етичните норми на поведение Съдейства за изграждането на конструктивна работна среда
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Ефективно разпределя изпълнението на дейностите Подпомага и съдейства за създаване и поддържане на етична работна среда
Критерии за оценяване на ЕРУ	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> Дефинира основните теоретични понятия при организацията на работния процес <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> Демонстрира основните практически умения при разпределението на дейностите в работния процес
Средства за оценяване	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> Писмен изпит <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 4	Военнолидерски умения
Резултат от учене 4.1	Познава основите на лидерството

Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Дефинира същността на лидерството • Изброява видовете лидерски стилове • Посочва факторите, влияещи върху използването на лидерските стилове • Обяснява методите за повишаване на мотивацията на подчинените
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Поддържа военната униформа в подходящ вид • Контролира вида и поведението на подчинените си • Прилага различни мотивационни техники в управлението на подчинените си • Анализира практически примери за успешно лидерство
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно да прилага различни лидерски стилове в зависимост от ситуацията
Резултат от учене 4.2	Проявява лидерски и войнски умения
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Дефинира ролята, мястото и задачите на сержантския корпус в Българската армия • Изброява необходимите ръководни умения и комуникативни способности за осъществяване на лидерските функции • Познава основите на военното възпитание и културата на поведение
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира висока личностна култура • Отговаря за дисциплината на подчинените си
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да проявява решителност и войнски умения при ръководенето на военното формиране
Критерии за оценяване на ЕРУ	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира теоретични познания относно познаване на военната история; Проявява висока комуникативна компетентност <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Реагира адекватно и бързо при промени в обстановката
Средства за оценяване	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 5	Общовойскова подготовка
Резултат от учене 5.1	Притежава физическа подготовка
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва Нормативите по физическа подготовка • Изброява различни видове физически упражнения • Познава методиката за провеждане на занятия по физическа подготовка
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира физическа и двигателна култура • Организира занятия по физическа подготовка • Прилага мерки за безопасност при физически натоварвания
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да изпълнява комплекс от физически дейности

	<ul style="list-style-type: none"> Способен е самостоятелно да проведе занятия по физическа подготовка, съгласно утвърдена програма, като спазва изискванията за безопасност
Резултат от учене 5.2	Притежава тактическа подготовка
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Описва организацията и бойното използване на военни формирования до взвод Познава методиката за провеждане на тактическа подготовка Назовава действията на командира на единицата
Умения	<ul style="list-style-type: none"> Провежда занятия по тактическа подготовка Командва войсково формирование до взвод Взема решения според тактическа обстановка
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Способен е самостоятелно да оцени адекватно тактическа информация и да приложи ефективни тактически похвати Способен е да проведе и/или да участва в провеждане на занятие по тактическа подготовка, съгласно програмата за подготовка, като спазва изискванията за безопасност
Резултат от учене 5.3	Притежава подготовка за стрелба с леко стрелково оръжие
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Познава основните части на стрелковото оръжие и ръчните гранати Описва взаимодействието на частите и механизмите на стрелковото оръжие и ръчните гранати Познава методиката за провеждане на стрелкови тренировки
Умения	<ul style="list-style-type: none"> Провежда занятия със стрелково оръжие Проявява увереност при боравене с оръжие Разглобява, почиства и сглобява оръжие Извършва стрелба със стрелково оръжие Хвърля ръчна граната
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Самостоятелно и точно борави със стрелково оръжие и боеприпаси, при отчитане на всички рискове при работа с оръжие Способен е да проведе и/или да участва в провеждане на занятие по огнева подготовка, съгласно програмата за подготовка, като спазва изискванията за безопасност
Резултат от учене 5.4	Притежава подготовка по ядрена, химическа, биологическа защита и екология
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Описва физическите основи на ядреното оръжие, видовете ядрени реакции и поразяващите фактори на ядрения взрив Дефинира физичните и токсични свойства на нервнопаралитични, кожнообривни, общоотровни и задушливи токсични химически вещества Описва същността на видовете биологично оръжие и средствата за защита от тях Изброява запалителните и димообразуващите състави и техническите средства за използването им Познава техническите средства за димопуск Посочва мероприятия за екологическа защита и опазване на

	<p>околната среда</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изброява състава на дегазиращите, дезактивиращите и дезинфекциращите вещества и разтвори • Посочва техническите средства за специална обработка в подразделенията на Българската армия • Описва видовете комплекти и прибори за радиационно и химическо разузнаване и дозиметричен контрол в Българската армия • Познава методиката за провеждане на занятия по ядрена, химическа, биологическа защита и екология (ЯХБЗ и Е)
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Планира провеждане на занятия по ЯХБЗ и Е • Води занятие по ЯХБЗ и Е • Демонстрира практическото използване на филтриращите противогази и видовете защитни средства • Работи с приборите за радиационно и химическо разузнаване • Работи с дегазационните комплекти • Извършва дозиметричен, химичен контрол и специална обработка • Провежда мероприятия свързани с опазване на околната среда и екологическа защита
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да проведе и/или да участва в провеждане на занятие по ЯХБЗ и Е, съгласно програмата за подготовка, като спазва изискванията за безопасност
Резултат от учене 5.5	Притежава строева подготовка
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава Строевия устав • Назовава методите на строева подготовка • Изброява наставленията за строева подготовка
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Подава команди • Изпълнява строеви занятия • Изпълнява строеви хватки с и без оръжие и движение в строй и извън строя
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да проведе занятия по строева подготовка и да следи за изпълнението на Строевия устав
Резултат от учене 5.6	Притежава военно-медицинска подготовка
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава видовете рани и кръвотечения • Описва травмите от изгаряне, измръзване и електрически ток • Описва какво представляват слънчев и топлинен удар • Дефинира какво представлява безсъзнателно състояние, изкуствено дишане и непряк сърдечен масаж
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Подготвя занятия по военно-медицинска подготовка • Демонстрира първа помощ при рани и кръвотечения, изгаряне, измръзване • Демонстрира оказване на първа помощ при травми от електрически ток, слънчев и топлинен удар
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да окаже първа помощ, самопомощ и взаимопомощ при раняване, катастрофи и други инциденти и произшествия

	<ul style="list-style-type: none"> Способен е да проведе занятие по военно-медицинска подготовка
Резултат от учене 5.7	Притежава правно-нормативна подготовка
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Познава нормативната уредба във въоръжените сили Познава структурата и организацията на военните формирования Изброява основни законови и подзаконови нормативни актове, касаещи военната служба Изброява държавните символи и институции на Република България Посочва ритуали (церемонии) с участието на военнослужещи
Умения	<ul style="list-style-type: none"> Използва нормативни актове, регламентиращи дейността във въоръжените сили Изготвя документи, като прилага нормативните изисквания Организира участие на малки военни формирования (отделение, взвод) в ритуали (церемонии) с участието на войски
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Способен е самостоятелно да взема решения и отдава заповеди, спазвайки законовите изисквания Способен е да провежда занятия по познаване на документите необходими му за изпълнение на ежедневните дейности във въоръжените сили
Критерии за оценяване на ЕРУ	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> демонстрира задълбочени познания по отношение на общовойсковата подготовка, нормативната уредба, лекото стрелково оръжие и защитата на силите <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> демонстрира строева култура; показва положителни резултати по огнева подготовка; демонстрира придвижване по бойното поле и разполагане на място със и без използване на средства за индивидуална защита и спазване на изискванията за маскировка оказване на първа медицинска помощ
Средства за оценяване	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> Писмен изпит <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика

3.2.3. Специфична професионална подготовка по професията Сержант (Старшина за Военноморските сили) – командир

ЕРУ 6	Дигитални технологии в професионалната дейност
Резултат от учене 6.1	Обработка информация и съдържание в системите на Българската армия (БА) и НАТО

Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Обяснява употребата на филтри и оператори за търсене на информация в дигитална среда • Познава начини за оценка на надеждността на информацията в интернет • Посочва същността на WEB каналите (RSS и други) за получаване на информация • Описва начините за съхранение на цифрова информация на различни електронни носители • Познава различни програми за възпроизвеждане на даден тип цифрово съдържание (текст, изображение, аудио, видео) • Назовава източници за извличане на цифрови данни • Познава системата за обмен на данни и информация между военните формирования на БА и страните-членки на НАТО
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва WEB канали (RSS и други) за получаване на информация • Сравнява информацията в различни източници • Оценява надеждността на информацията с помощта на набор от допълващи се критерии • Съхранява в различни формати цифрово съдържание (текст, изображения, аудио, видео, WEB страници и др.) по класифициран начин, използвайки поддиректории (папки) • Възпроизвежда записано цифрово съдържание • Работи със системата за обмен на данни и информация между военните формирования на БА и страните-членки на НАТО
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира свободно владение на информационни и комуникационни технологии (ИКТ) при обработването на информация • Контролира и при необходимост коригира данни в системата за обмен на данни и информация между подразделенията на БА и страните-членки на НАТО
Резултат от учене 6.2	Осъществява комуникация в системите на БА и НАТО
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва софтуер за аудио и видео разговори • Изброява доставчици на услуги за споделяне на файлове • Изброява онлайн общности (социални мрежи), създадени за обмен на знания и опит в професионалната област като посочва публични и частни цифрови услуги • Обяснява предимствата от използване на електронен подпис • Запознат е с методите за общуване чрез мобилни устройства при взаимодействие с колеги и партньори • Познава дигиталния етикет при интернет общуване
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва електронна поща • Използва разширени функции на софтуер за аудио и видео разговори • Споделя файлове, спазвайки правилата на онлайн

	<p>комуникация</p> <ul style="list-style-type: none"> • Обменя знания и опит в онлайн общности • Прилага електронен подпис за авторизация • Използва мобилни устройства при взаимодействие с колеги и партньори • Служи си с дигиталния етикет при интернет общуване
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира свободно владение на дигитални технологии при онлайн комуникация в системите на БА и НАТО
Резултат от учене 6.3	Създава цифрово съдържание в системите на БА и НАТО
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Посочва функционалностите на софтуерите за създаване на цифрово съдържание от различен тип (текст, таблици, изображения, аудио, видео) • Посочва функционалностите на софтуерите за редакция на цифрово съдържание от различен тип (текст, таблици, изображения, аудио, видео) • Описва функционалностите на редакторите за създаване и поддържане на шаблонни интернет страници и/или блогове
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Създава цифрово съдържание (текст, таблици, изображения, аудио, видео) с различни оформлениа • Редактира създадено цифрово съдържание • Използва редактори за създаване и поддръжка на шаблонни интернет страници и/или блогове
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира свободно владение на дигитални технологии при създаването на електронно съдържание в системите на БА и НАТО
Резултат от учене 6.4	Осигурява защита на електронната среда
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Посочва рисковете за сигурността при работа в електронна среда • Дефинира функциите на защитните стени и на антивирусните програми • Описва начините за защита на файлове с криптиране или с пароли • Посочва мерки за защита на дигиталните устройства и цифровото съдържание • Знае за въздействието на цифровите технологии върху околната среда • Познава нормативите за защита на личните данни • Познава правилата за работа със системата за обмен на данни и информация между военните формирования на БА и страните-членки на НАТО
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Идентифицира подвеждащи и/или злонамерени съобщения и интернет страници • Активира филтри на електронна поща против нежелани съобщения • Разпознава файлове, представляващи зловреден софтуер • Променя настройките на защитната стена и на

	<p>антивирусната програма</p> <ul style="list-style-type: none"> • Защишава файлове с криптиране или с пароли • Прилага методи за защита на дигиталните устройства и цифровото съдържание • Прилага мерки за пестене на енергия • Използва техники за защита на личните данни в дигитална среда • Защишава нанесената информация в системата за обмен на данни и информация между военните формирования на БА и страните-членки на НАТО
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да защити комплексно от злонамерени действия електронната среда, в която работи, както и поверителността на личните данни
Резултат от учене 6.5	Общува ефективно с различни категории военнослужещи и осъществява делова комуникация на чужд език
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява длъжностите в екипа, техните роли и работни взаимоотношения • Описва функциите на военното формирование, в което работи • Формулира правила за вербална и невербална комуникация • Изброява правилата и изискванията за делова кореспонденция
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Структурира правилно своите изказвания • Комуникира ефективно с равни и по-старши военнослужещи • Води делова комуникация - писмена и устна на чужд език
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Провежда ефективна устна и писмена комуникация на чужд език с подчинения му личен състав, равни и по-старши военнослужещи
Резултат от учене 6.6	Комуникира успешно на чужд език във връзка с професията
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Владее професионалната терминология на чужд език, свързана с упражняваната професия • Владее специфична за мотопехотни и разузнавателни формирования терминология на чужд език
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разбира професионални текстове на чужд език (специализирана литература, техническа документация и др.) • Ползва чужд език при търсене на информация от интернет и други източници • Ползва чужд език (писмено и говоримо) при комуникация с колеги
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Владее чужд език на ниво, позволяващо му да осъществява ефективна комуникация по професионални теми при изпълняване на служебните си задължения
Критерии за оценяване:	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрирани са знания, умения и компетентности, свързани с използването на чужд език

	<p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Поставените задачи са изпълнени самостоятелно и в рамките на предварително зададеното за това време
Средства за оценяване	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 7	Техническа подготовка за мотопехотни и разузнавателни формирования
Резултат от учене 7.1	Експлоатира бойните машини
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава основните възли и агрегати на бойните машини и тяхното взаимодействие • Познава регламентиращите нормативните актове за планиране и провеждане на техническото обслужване на бойните машини в механизирани и разузнавателни формирования
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Подготвя техниката за бойно използване • Обучава отделенията и взвода да подготвя техниката за бойно използване • Води документи за използване и техническо обслужване на бойните машини
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Организира и извършва подготовката за бойното използване и техническото обслужване на бойните машини в променящи се условия и различна среда
Резултат от учене 7.2	Експлоатира колективното въоръжение и бойни припаси
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава частите и механизмите на оръдейните автомати и тяхното взаимодействие • Познава частите и механизмите на картечницата и тяхното взаимодействие • Познава частите и механизмите на противотанковите ракетни комплекси • Дефинира бойните припаси за колективното въоръжение. • Познава реда за съхранение и подготовка на бойните припаси за стрелба • Познава нормативните актове, регламентиращи отчета на въоръжението и бойните припаси в механизирани и разузнавателни формирования • Описва реда и изискванията за експлоатация на колективното въоръжение
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Организира и контролира подготовката на въоръжението за стрелба • Организира и контролира подготовката на бойните припаси за стрелба • Познава и прилага нормативните актове за използване на въоръжението и бойните припаси • Познава и прилага мерките за безопасност по време на работа с бойни припаси

Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Организира и извършва подготовката за бойното използване и техническото обслужване на колективното въоръжение в променящи се условия и различна среда.
Резултат от учене 7.3	Експлоатира оптичните прибори
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава оптичните, електроннооптичните и лазерните прибори на бойните машини. • Описва оптичните, електроннооптичните прибори и лазерните прибори за разузнаване на целите. • Дефинира реда за извършване на настройка на оптичните прибори за наблюдение и за стрелба. • Познава реда за технически обслужвания, съхранението и отчетността на оптичните прибори в механизирани и разузнавателни формирования
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Извършва монтаж и демонтаж на оптичните прибори • Подготвя оптичните, електроннооптичните и лазерните прибори за бойно използване • Оформя техническа документация за експлоатацията на оптичните, електроннооптичните и лазерните прибори • Управлява личния състав при извършване на регламентни дейности и подготовка на оптиката за бойно използване
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Организира и извършва подготовката на оптиката за бойно използване, техническите обслужвания и съхранението ѝ в променящи се условия и различна среда • Способен е да организира и провежда занятия по техническа подготовка на подчинения му личен състав
Критерии за оценяване на ЕРУ	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Описва в пълен обем нужната информация относно предназначението, устройството и действието на основните възли и агрегати на бойните машини, оръдейните системи и оптичните, електроннооптичните и лазерните прибори за разузнаване и насочване по схеми, макети и натурни обекти <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Извършва подготовка на въоръжението и/или на мерните прибори за бойно използване
Средства за оценяване	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 8	Тактико-специална подготовка на механизирани и разузнавателните формирования
Резултат от учене 8.1	Познава и прилага тактиката на механизираниот отделение и взвод
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Дефинира видовете тактически действия на механизираниот отделение и взвод • Описва видовете осигурявания на механизираниот формирования

	<ul style="list-style-type: none"> • Познава топографските и тактически знаци • Познава процедурите за управление на малките формирования от Сухопътните войски.
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Организира боя на отделението, взвода (Съгласно процедурите за управление на малките формирования от Сухопътните войски) • Нанася елементите на бойния ред и замисъла на боя на топографска карта/схема/огнева картичка • Отдава бойна заповед и организира взаимодействието(Съгласно процедурите за управление на малките формирования от Сухопътните войски) • Наблюдава бойното поле, открива цели и целеуказва
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Организира и извършва подготовката на механизираното отделение/взвод за бой в променящи се условия и различна среда • Ръководи механизираното отделение/взвод по време на изпълнение на тактически задачи • Провежда обучение на подчинения му личен състав по тактическа подготовка
Резултат от учене 8.2	Познава и прилага тактиката на разузнавателните групи и взводове
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Дефинира видовете тактически действия на разузнавателните групи и взводове • Описва видовете осигурявания на механизираните формирования • Познава топографските и тактически знаци • Познава процедурите за управление на малките формирования от Сухопътните войски. • Познава основното въоръжение и техника на чуждите армии • Описва тактическите действия на чуждите армии
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Организира разузнаване с група и взвод • Нанася елементите на бойния ред и замисъла на боя на топографска карта/схема/огнева картичка • Отдава бойна заповед и организира взаимодействието (Съгласно процедурите за управление на малките формирования от Сухопътните войски) • Организира наблюдателен пост/пункт, открива цели и целеуказва • Води разузнаване с технически средства
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Организира и извършва подготовката на групата/взвода за разузнаване в променящи се условия и различна среда • Провежда обучение на подчинения му личен състав по тактическа подготовка
Резултат от учене 8.3	Организира и провежда огнева подготовка на механизираните и разузнавателните отделения и взводове
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава „Курс за стрелбите със стрелково оръжие и бойни машини в Българската армия“

	<ul style="list-style-type: none"> • Дефинира методите за привеждане на стрелковото оръжие и въоръжението на бойните машини към нормален бой • Познава начина за използване на колективното въоръжение • Описва мерките за безопасност при стрелба
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Организира и контролира подготовката на въоръжението за стрелба • Открива, целеуказва и разпределя целите • Води и коригира огъня
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Организира и провежда огневи тренировки с подчинения му личен състав в променящи се условия и различна среда
Критерии за оценяване на ЕРУ	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Описва видовете тактически действия. • Описва точките от бойната заповед (група/отделение/взвод) • Описва последователността за организация и провеждане на стрелкова тренировка с въоръжението и бойните машини • Нанася тактическа обстановка на карта <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • По зададена ситуация, анализира, взема решение, провежда организация на боя и отдава бойна заповед • Организира и провежда елемент от стрелкова тренировка
Средства за оценяване	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 9	Техническа подготовка за артилерийските формирования
Резултат от учене 9.1	Експлоатира базовите машини
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава основните агрегати и възли на базовите машини и тяхното взаимодействие • Познава регламентиращите документи за планиране и провеждане на техническото обслужване на базовите машини и влекачи в артилерийските формирования
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Подготвя техниката за бойно използване • Обучава разчетите/отделенията за подготовка на базовите машини и влекачи за бойно използване • Попълва документи за използване и техническо обслужване на базовите машини и влекачи
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Организира и извършва подготовката за бойното използване и техническото обслужване на базовите машини и влекачи в променящи се условия и различна среда
Резултат от учене 9.2	Експлоатира въоръжението и бойните припаси
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава частите и механизмите на оръдията, минохвъргачките, реактивните системи и противотанковите средства, оръдейните автомати и тяхното взаимодействие • Описва частите и механизмите на картчницата и тяхното

	<p>взаимодействие</p> <ul style="list-style-type: none"> • Познава бойните припаси за оръдейното и ракетното оръжие, и картечниците • Описва правилата за съхранение и подготовка на бойните припаси за стрелба в артилерийските формирования • Познава нормативните актове, регламентиращи отчета на въоръжението и бойните припаси в артилерийските формирования
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Организира и контролира подготовката на въоръжението за стрелба • Организира и контролира подготовката на бойните припаси за стрелба, включително и зареждането им в машината • Спазва нормативните актове и документи за използване и обслужване на въоръжението и бойните припаси
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Организира и извършва подготовката за бойното използване и техническото обслужване на оръдейното и ракетното въоръжение и картечниците в променящи се условия и различна среда
Резултат от учене 9.3	Експлоатира оптичните прибори
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава оптичните и електронно-оптичните прибори на артилерийските системи • Описва оптичните и електронно-оптичните прибори за разузнаване на целите • Дефинира реда за извършване на настройка на оптичните прибори за наблюдение и за стрелба • Познава реда за технически обслужвания, съхранението и отчетността на оптичните прибори в артилерийските формирования
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Извършва монтаж и демонтаж на оптичните прибори • Подготвя оптичните и електронно-оптичните прибори за бойно използване • Оформя техническа документация за експлоатацията на оптичните и електронно-оптичните прибори • Управлява личния състав при извършване на регламентни дейности и подготовка на оптиката за бойно използване
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Организира и извършва подготовката на оптиката за бойно използване, техническите обслужвания и съхранението ѝ в променящи се условия и различна среда • Организира и провежда занятия по техническа подготовка на подчинения му личен състав
Критерии за оценяване на ЕРУ	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Описва предназначението, устройството и действието на основните възли и агрегати на артилерийските системи и оптичните, електронно-оптичните и лазерните прибори за разузнаване и насочване по схеми, макети и натурни обекти <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Извършва организация за подготовка на въоръжението и/или на мерните прибори за бойно използване

Средства за оценяване	Част по теория на професията: <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит Част по практика на професията: <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 10	Тактико-специална подготовка на артилерийските формирования
Резултат от учене 10.1	Познава и прилага тактиката на артилерийските формирования
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Дефинира видовете тактически действия на артилерийския разчет, разузнавателното отделение и разузнавателния/огневия взвод. • Познава видовете тактически действия на общовойсковите формирования • Описва видовете осигурявания на артилерийските формирования • Познава топографските и тактически знаци • Познава основното въоръжение и техника на чуждите армии • Познава процеса на подготовка на данни за стрелба и изпълнение на огневи задачи
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Нанася елементите на бойния ред и замисъла на боя на топографска карта/схема/картичка • Отдава бойна заповед/разпореждане и организира взаимодействието и осигуряването, съгласно „Процедури за управление на малките формирования в Сухопътните войски“ • Наблюдава бойното поле, открива цели и целеуказва • Провежда обучение на подчинения му личен състав по тактико-специална подготовка
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Организира и извършва подготовката на артилерийския разчет/разузнавателния и огневи взводове за бой в променящи се условия и различна среда
Резултат от учене 10.2	Провежда занятия по бойна работа на артилерийските разчети/отделения и взводове
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава организацията за оборудване на наблюдателни пунктове на огневи позиции • Дефинира методите на топогеодезично привързване на огневи позиции и на наблюдателни пунктове • Описва методите на бойно използване на различните образци артилерийско въоръжение
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Организира артилерийското разузнаване от предните наблюдатели • Организира заемането, оборудването и топогеодезичното привързване на огневите позиции • Разполага и насочва артилерийските системи на огневите позиции • Провежда обучение на подчинения му личен състав по

	<p>бойна работа</p> <ul style="list-style-type: none"> • Организира и контролира подготовката на артилерийското въоръжение и мерните прибори за стрелба
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да извършва подготовката на разузнавателното отделение/взвод за разузнаване, засичане и определяне данните по цели в променящи се условия и различна среда • Способен е да организира заемане на огневи позиции от артилерийските разчети/огневите взводове в променящи се условия и различна среда • Способен е да провежда занятия по тактико-специална подготовка
Резултат от учене 10.3	Управлява огъня на артилерийските разчети/взводове
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава „Курс за стрелба и управление на огъня на артилерията“ и управление на огъня на артилерията • Дефинира методите за проверка на артилерийското въоръжение и мерните прибори за стрелба • Назовава правилата за стрелба с право и полуправо мерене • Описва правилата за стрелба от закрити огневи позиции
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Поставя и изпълнява огневи задачи с разчет и взвод от позиция за стрелба с право и полуправо мерене • Изпълнява огневи задачи от закрита огнева позиция • Открива цели, целеуказва и коригира стрелбата за поразяване
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да поставя и изпълнява огневи задачи с разчет и взвод с щатното въоръжение от закрита огнева позиция и стрелба с право и полуправо мерене
Критерии за оценяване на ЕРУ	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изброява последователността на процедурите за подготовка за стрелба. Нанася тактическа обстановка на карта. Описва фазите на артилерийската подготовка. Описва видовете тактически действия. <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • По зададена ситуация взема решение, отдава бойна заповед/разпореждане, заема наблюдателен пункт/огнева позиция и поставя или изпълнява поставената задача
Средства за оценяване:	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 11	Техническа подготовка за инженерни формирования
Резултат от учене 11.1	Познава предназначението, класификацията, тактико-техническите данни и общото устройство на машините на инженерното въоръжение в Българската армия.
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава предназначението и класификацията на машините

	<p>на инженерно въоръжение в Българската армия.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изрежда общото устройство на базовите машини (двигател, трансмисия, системи). • Описва тактико-техническите данни на машините на инженерно въоръжение в Българската армия.
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Подготвя техниката за бойно използване. • Обучава екипажа/екипажите за подготовка и за поддръжка на базовата машина. • Попълва документите за използване и за техническо обслужване на базовата машина. • Спазва всички необходими мерки за осигуряване на безопасност.
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да работи самостоятелно и да провежда теоретична подготовка на подчинените си по предназначението, според класификацията и тактико-техническите данни, както и според общото устройство на машините на инженерно въоръжение в Българската армия
Резултат от учене 11.2	<p>Познава работното оборудване, видовете техническо обслужване и видовете ремонти на машините на инженерно въоръжение в Българската армия.</p>
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва процедурите за подготовка на базовите машини за бойно използване. • Познава регламентиращите документи за планиране и провеждане на техническото обслужване на базовите машини. • Дефинира технологичния процес на разглобяване, дефектация и сглобяване на възли и на агрегати. • Изброява видовете техническо обслужване в организацията на техническото обслужване и на съхранението на машините на инженерното въоръжение в Българската армия. • Назовава видовете ремонти на машините на инженерното въоръжение в Българската армия.
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Изпълнява процедури по подготовката на базовите машини и на работните оборудвания за работа. • Работи с регламентиращите документи за планиране и за провеждане на техническото обслужване на базовите машини. • Избира технологичния процес на разглобяване, на дефектация и на сглобяване на възли и на агрегати. • Извършва видовете техническо обслужване в организацията на техническото обслужване и на съхранението на машините на инженерно въоръжение в Българската армия. • Преценява необходимостта от видовете ремонти на машините на инженерно въоръжение в Българската армия.
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да работи самостоятелно и да провежда практическа подготовка на подчинените си по работното оборудване, по видовете техническо обслужване и по

	видовете ремонти на машините на инженерно въоръжение в Българската армия.
Резултат от учене 11.3	Познава фортификационните съоръжения
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава фортификационните съоръжения • Описва реда за оборудване на фортификационните съоръжения • Дефинира реда за технически обслужвания, съхранението и отчетността на фортификационните съоръжения
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Контролира и управлява личния състав при извършване на различни видове дейности • Тренира и контролира личния състав при оборудване на фортификационните съоръжения • Спазва мерките за безопасност и следи за тяхното изпълнение
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно при променящи се условия и в различна среда да ръководи личния състав при оборудване на фортификационните съоръжения • Организира и провежда занятия по тактико-специална подготовка с подчинения му личен състав
Критерии за оценяване на ЕРУ	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Описва в пълен обем нужната информация относно предназначението, устройството и действието на основните елементи, възли и агрегати на базовата машина по схеми, макети и натурни обекти <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Извършва подготовка на въоръжението, инженерните боеприпаси и/или на техниката за бойно използване
Средства за оценяване	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 12	Тактико-специална подготовка на инженерните формирования
Резултат от учене 12.1	Организира подготовката на инженерното осигуряване
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва целите на инженерното осигуряване. • Изброява основните задачи на инженерното осигуряване. • Познава последователността за военноинженерното осигуряване. • Изброява последователността в работата при вземане на решение. • Познава организирането на изпълнението на поставените задачи. • Запознат е с използването на мисийното командване
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва целите на инженерното осигуряване. • Изпълнява основните задачи на инженерното осигуряване.

	<ul style="list-style-type: none"> • Извършва последователност във военноинженерното осигуряване. • Преценява степента на изпълнение на поставените задачи. • Използва мисийното командване като предварително създаден критерий.
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира познаването на организацията по подготовката при военноинженерното осигуряване. • Организира последователността в работата при вземане на решение и при организиране на изпълнението на поставените задачи. (Използване на мисийно командване)
Резултат от учене 12.2	Използва разузнаването в инженерното дело
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Посочва целите и задачите на инженерното разузнаване. • Описва видовете инженерни разузнавания. • Изброява дейността на командира на отделение при организиране на инженерни разузнавания. • Посочва дейността на разчетите при различните видове инженерни разузнавания.
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва целите и задачите на инженерното разузнаване. • Извършва видовете инженерни разузнавания. • Използва дейността на командирите на отделения. • Прилага дейността на разчетите при различните видове инженерни разузнавания.
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да обучава личния състав при инженерно разузнаване.
Резултат от учене 12.3	Обучава личния състав по фортификационни съоръжения и при маскировка
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Посочва предназначението на фортификационните съоръжения. • Назовава видовете фортификационни съоръжения според предназначението им. • Описва видовете фортификационни съоръжения според конструкцията им. • Знае видовете фортификационни съоръжения за защита от химическо/биологическо/бактериално оръжие и радио активен прах. • Познава видовете фортификационни съоръжения според разположението и според условията на изграждането им. • Дефинира определенията за маскировката. • Изрежда основните задачи на маскировката. • Посочва средствата и начините за маскировка.
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Прилага предназначението и типовете фортификационни съоръжения. • Използва видовете фортификационни съоръжения според предназначението им в занятията. • Подбира видовете фортификационни съоръжения според конструкцията им във възложените задачи.

	<ul style="list-style-type: none"> • Използва основните задачи на маскировката. • Изпълнява задачи със средствата за маскировката. • Контролира и управлява личния състав при извършване на различни видове дейности по фортификация и маскировка. • Тренира и контролира личния състав при оборудване на фортификационните съоръжения и работи с маскировъчни средства. • Спазва мерките за безопасност и следи за тяхното изпълнение.
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да обучава личния състав за изграждането на фортификационни съоръжения и за целите и задачите на маскировката
Резултат от учене 12.4	Устройва и преодолява инженерни заграждения
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Посочва видовете и целите на инженерните заграждения. • Изброява дейностите на командирите на отделения при извършване на различни видове дейности по фортификация и маскировка. • Изброява минновзривни заграждения. • Познава устройването и преодоляването на минновзривните заграждения. • Описва устройването на проходи в минновзривни и в невзривни заграждения. • Назовава мерките за безопасност при устройването и преодоляването на минновзривни заграждения. • Дефинира видовете невзривни заграждения. • Изрежда реда за устройването и преодоляването на невзривни заграждения. • Назовава мерките за безопасност при устройването и при преодоляването на невзривни заграждения.
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва видовете инженерните заграждения. • Използва минновзривни заграждения според поставените задачи. • Извършва устройване и преодоляване на минновзривните заграждения. • Избира начин за устройване на проходи в минновзривните и в невзривните заграждения. • Използва невзривните заграждения според поставените задачи. • Избира начина за устройване и преодоляване на невзривни заграждения. • Провежда занятия по устройване и по преодоляване на минновзривните заграждения. • Спазва мерките за безопасност при устройването и преодоляването на невзривни заграждения.
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира знания, умения и компетентности при устройване и при преодоляване на инженерни заграждения
Резултат от учене 12.5	Използва взривните дейности и технологии

<p>Знания</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Познава основните понятия при взривните дейности и технологии. • Изрежда реда за разработване на планове и документи, свързани с провеждане на занятия по взривни дейности и технологии. • Описва видовете взривни вещества в зависимост от свойствата и от мощността им. • Описва средствата за взривяване. • Познава правилата за съхраняване, за транспортиране и за унищожаване на взривните вещества и средствата за взривяване. • Познава мерките за безопасност и следи за тяхното изпълнение. • Припомня видовете взривни вещества, средствата за взривяване и начините за използването им при огневия начин на взривяване. • Изрежда реда за разработване на планове и документи, свързани с провеждане на занятия по взривни дейности и технологии. • Познава мерките за безопасност при работа с огнепроводен шнур и капсул – детонатори. • • Описва реда за изготвяне на пиротехническа запалка. • • Посочва реда за изготвяне и взривяване на единичен заряд. • • Посочва реда за изготвяне и взривяване на мрежи от детониращ шнур. • Познава общите мерките за безопасност и мерките за безопасност при огневия начин на взривяване. • Припомня видовете взривни вещества, средствата за взривяване и начините за използване им при електрическия начин на взривяване. • Изрежда реда за разработване на планове и на документи, свързани с провеждането на занятия по взривни дейности и технологии. • Познава правилата и реда за работа с видовете електрически проводници, с източниците на ток, с измервателните уреди, с електровъзпламенители и с електродетонатори. • Познава мерките за безопасност при работа с видовете електрически проводници, с източниците на ток, с измервателните уреди, с електровъзпламенители и с електродетонатори. • Посочва видовете свързвания, които се използват при електровзривната мрежа. • Описва реда за изготвяне и за взривяване на електрически мрежи. • Познава общите мерките за безопасност и мерките за безопасност при електрическия начин на взривяване.
<p>Умения</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Обяснява основните понятия при взривните дейности и технологии.

	<ul style="list-style-type: none"> • Разработва планове и документи, свързани с провеждането на занятия по взривни дейности и технологии. • Работи със средствата за взривяване. • Прилага правилата за съхраняване, транспортиране и унищожаване на взривните вещества и на средствата за взривяване. • Организира и провежда занятия по взривните дейности и технологии с подчинените си. • Спазва мерките за безопасност и следи за тяхното изпълнение. • Разработва планове и документи, свързани с провеждането на занятия по взривни дейности и технологии. • Обучава групата за изготвяне на пиротехническа запалка. • Прилага правилата за изготвяне и за взривяване на единичен заряд с обучаемите. • Извършва дейности по изготвянето и по взривяването на мрежи от детониращ шнур. • Спазва мерките за безопасност и следи за тяхното изпълнение. • Разработва планове и документи, свързани с провеждането на занятия по взривни дейности и технологии. • Обучава групата за работа с видовете електрически проводници, с източниците на ток и с контролно – измервателните уреди. • Прилага правилата за изготвяне и за взривяване на единичен заряд с обучаемите. • Извършва дейности при изготвяне и взривяване на мрежи от детониращ шнур. • Спазва мерките за безопасност и следи за тяхното изпълнение.
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да провежда занятия по взривни дейности и технологии, свързани с инструктаж и запознаване с мерките за безопасност при работа с взривни вещества, както и със средствата за взривяване. Познава отлично работата с елементите от взривните дейности и технологии. Провежда и занятия по взривни дейности и технологии като използва огневи и електрически начин за взривяване.
Резултат от учене 12.6	<p>Използва тактиките за проправяне и изграждане на военни колонни пътища и за водоснабдяване в учебния процес на инженерните формирования.</p>
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Дефинира общите сведения за пътищата /определения, класификация, общи изисквания/. • Посочва елементите на пътя и изискванията към колонните пътища. • Дефинира общите сведения за видовете преправи и мостове, за разузнаването и за начините за преодоляване на водните прегради. • Организира инженерното оборудване на видовете преправи.

	<ul style="list-style-type: none"> • Разработва планове и документи, свързани с провеждането на занятия. • Посочва мероприятията и дейностите при разузнаване, добиване и пречистване на водоизточници. • Изброява дейностите при оборудване на пункт за водоснабдяване и пречистване на вода. • Спазва мерките за безопасност и следи за тяхното изпълнение при провеждане на занятие по колонни пътища, по военни мостове, по преправи и при водоснабдяване.
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва общите изисквания към военните и колонните пътищата. • Изпълнява задачи по разузнаване и по обозначаване на колонен път. • Избира вида преправи според възложените задачи. • Изпълнява задачи по разузнаване и комендантска служба на преправите. • Осъществява организацията и дейностите при оборудване на пункт за водоснабдяване и за пречистване на вода. • Изпълнява задачи по разузнаване на водоизточници. • Провежда инструктажи по мерките за безопасност
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно да организира и ръководи тактиките по военни колонни пътища, по преправи и за водоснабдяване в учебния процес на инженерните формирования.
Резултат от учене 12.7	Използва дейностите по <u>неутрализиране и унищожаване на импровизирани взривни устройства – ИВУ и ЕОД дейности.</u>
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава същността, термините и съдържанието на дейностите по откриване и по неутрализиране на импровизирани взривни устройства – ИВУ и ЕОД дейности. • Описва начините за разузнаване и за маркиране на импровизирани взривни устройства – ИВУ и ЕОД дейности. • Изброява тактиките, техниките и процедурите при откриване и по неутрализиране на импровизирани взривни устройства – ИВУ и ЕОД дейности. • Посочва начините за обезвреждане и унищожаване на импровизирани взривни устройства – ИВУ и ЕОД дейности. • Разработва планове и документи, свързани с дейностите по откриване и по неутрализиране на импровизирани взривни устройства – ИВУ и ЕОД дейности. • Описва мерките за безопасност при откриване и при неутрализиране на импровизирани взривни устройства – ИВУ и ЕОД дейности. • Посочва специализираното оборудване (роботизирана система, миногърсачни апарати, оптически средства за разузнаване, защитни костюми, рентгенова система), необходимо за извършване на специфична дейност при откриване и при неутрализиране на импровизирани взривни устройства.

<p>Умения</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Описва организирането на взаимодействието в екипа. • Използва същността, термините и съдържанието на дейностите по откриване и неутрализиране на импровизирани взривни устройства – ИВУ и ЕОД дейности. • Прилага начините по разузнаване и за маркиране на импровизирани взривни устройства – ИВУ и ЕОД дейности. • Преценява начините за разузнаване, за маркиране, за обезвреждане и за унищожаване на импровизирани взривни устройства – ИВУ и ЕОД дейности. • Използва плановете и документите, свързани с дейностите по откриване и по неутрализиране на импровизирани взривни устройства – ИВУ и ЕОД дейности. • Провежда инструктаж по мерките за безопасност при откриване и при неутрализиране на импровизирани взривни устройства – ИВУ и ЕОД дейности. • Работи със специализирано оборудване (роботизирана система, миногърсачни апарати, оптически средства за разузнаване, защитни костюми, рентгенова система), необходимо за извършване на специфична дейност при откриване и при неутрализиране на импровизирани взривни устройства – ИВУ и ЕОД дейности. • Използва тактиките, техниките и процедурите при откриване и при неутрализиране на импровизирани взривни устройства – ИВУ и ЕОД дейности. • Извършва организиране на взаимодействието в екипа.
<p>Компетентности</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да провежда занятия и да ръководи екип по неутрализиране, разузнаване, маркиране, обезвреждане и унищожаване на импровизирани взривни устройства – ИВУ и ЕОД дейности, както и да извършва инструктажи и запознаване с мерките за безопасност при неутрализиране, унищожаване на импровизираните взривни устройства – ИВУ и ЕОД дейности.
<p>Критерии за оценяване</p>	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира теоретични познания относно инженерното разузнаване. • Описва в пълен обем нужната информация относно спецификата на подривното дело. <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрирани са знания, умения и компетентности, свързани с използването на тактикоспециалната подготовка по време на учебния процес в инженерните формирования.
<p>Средства за оценяване</p>	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
<p>ЕРУ 13</p>	<p>Техническа подготовка за формирования за ядрена, химическа и биологическа защита</p>

Резултат от учене 13.1	Експлоатира химическата и специалната техника
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава частите и механизмите на базовите верижни машини и тяхното взаимодействие • Описва частите и механизмите на колесните машини и влекачи и тяхното взаимодействие • Познава регламентиращите документи за планиране и провеждане на техническото обслужване на колесните и на верижните базови машини и влекачи във формиранията за ядрена, химическа и биологическа защита
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Подготвя техниката за бойно използване • Обучава разчетите/отделенията за подготовка и поддръжка на колесните и верижните базови машини и влекачи • Попълва документи за използване и техническо обслужване на колесните и верижните базови машини и влекачи • Следи за спазването на мерките за безопасност при боравене с въоръжението и техниката и следи за тяхното изпълнение • Следи видовете технически обслужвания на техниката
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Организира и извършва подготовката за бойното използване и техническото обслужване на базовите машини и влекачи в променящи се условия и различна среда
Резултат от учене 13.2	Експлоатира приборите за ядрено, химическо и бактериологическо разузнаване и защита
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава частите, механизмите и блок-схемите на приборите за радиационно и химическо разузнаване (РХР) • Описва реда за подготовка на приборите за работа • Дефинира реда за съхранение на приборите за РХР • Познава нормативните актове, регламентиращи отчета на приборите за РХР във формиранията за ядрена, химическа и биологическа защита
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Организира и контролира подготовката на приборите за РХР • Подготвя и контролира работата с приборите за РХР и дозиметричен контрол • Следи видовете технически обслужвания на приборите • Провежда занятия по техническа подготовка за подчинения му личен състав • Попълва нормативните актове за използване и обслужване на въоръжението и бойните припаси
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Организира и извършва подготовката за бойното използване и техническото обслужване на въоръжението, техниката и измерителните прибори в променящи се условия и различна среда
Резултат от учене 13.3	Експлоатира запалителните бойни припаси
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава видовете индивидуални и колективни средства за защита

	<ul style="list-style-type: none"> • Описва реда за съхранение на индивидуални и колективни средства за защита • Познава нормативните актове, регламентиращи отчета на индивидуални и колективни средства за защита във формиранията за ядрена, химическа и биологическа защита
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Извършва монтаж и демонтаж на различни елементи от средствата за защита • Подготвя комплектите за използване • Оформя техническа документация за експлоатацията на индивидуални и колективни средства за защита • Управява личния състав при извършване на регламентни дейности и подготовка на оптиката за бойно използване • Следи за спазване на мерките за безопасност при боравене с индивидуалните и колективните средства за защита
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Организира и извършва подготовката на индивидуалните и колективните средства за защита за работа • Организира и провежда занятия по техническа подготовка за подчинения му личен състав
Критерии за оценяване	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира знания относно предназначението, устройството и действието на основните елементи, възли и агрегати на базовата машина, както и предназначението, устройството и блок-схемите на приборите за РХР. <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира практически познания за експлоатацията на специалната техника, приборите за РХР, индивидуалните и колективните средства за защита. Избира бързо и уверено най-адекватните решения за изпълнение на задачата в предвиденото време при спазване на мерките за безопасност.
Средства за оценяване	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 14	Тактико-специална подготовка на формиранията за ядрена, химическа и биологическа защита
Резултат от учене 14.1	Провежда дейности по ликвидиране на последствията от използвано ядрено оръжие
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава физическите основи на ядреното оръжие и поразяващите му фактори • Дефинира способите за защита на личен състав, техника и материални средства • Описва принципите, задачите и начините при ликвидиране на последствията от възникване на авария в АЕЦ
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Контролира и управлява личния състав при извършване на различни видове дейности • Организира и провежда занятия по тактико-специална

	<p>подготовка с подчинения му личен състав</p> <ul style="list-style-type: none"> • Тренира и контролира личния състав по ликвидиране на последствията от използвано ядрено оръжие • Следи за спазване на мерките за безопасност
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да обучава личния състав за целите и задачите на защитата от ядрено оръжие
Резултат от учене 14.2	Провежда дейности по ликвидиране на последствията от използвано химическо оръжие
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава класификацията на токсичните химически вещества (ТХВ) • Дефинира физическите и химическите свойства на ТХВ, характера на токсичното им въздействие върху организма на човек • Описва принципите, задачите и начините при ликвидиране на последствията от възникване на авария в химическата промишленост
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Тренира и контролира личния състав по ликвидиране на последствията от използвано химическо оръжие • Следи за спазване на мерките за безопасност • Организира и провежда занятия по тактико-специална подготовка с подчинения му личен състав
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да обучава и инструктира точно подчинения му личен състав за целите и задачите на защитата от химическо оръжие
Резултат от учене 14.3	Провежда дейности по ликвидиране на последствията от използвано биологическо оръжие
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Дефинира класификацията на болестотворните организми • Описва характера на токсичното въздействие на болестотворните организми върху организма на човек • Познава принципите, задачите и начините при ликвидиране на последствията от използвано биологическо оръжие
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Контролира и управлява личния състав при извършване на различни видове дейности • Тренира личния състав за ликвидиране на последствията от използвано биологическо оръжие • Следи за спазване на мерките за безопасност • Организира и провежда занятия по тактико-специална подготовка с подчинения му личен състав
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да организира дейности за запознаването на личния състав с целите и задачите на защитата от биологическо оръжие
Критерии за оценяване	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира задълбочени знания относно предназначението, устройството и действието на основните елементи, възли и агрегати на базовата машина, както и

	<p>предназначението, устройството и блок-схемите на приборите за РХР.</p> <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира практически познания за ликвидиране на последствията от използвано ядрено, химическо или биологическо оръжие, както и от възникнали аварии в АЕЦ и предприятията от химическата промишленост. Избира бързо и уверено най-адекватните решения за изпълнение на задачата в предвиденото време при спазване на мерките за безопасност.
Средства за оценяване	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 15	Техническа подготовка за формирания за комуникационно-информационна поддръжка
Резултат от учене 15.1	Експлоатира базовите машини
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава основните агрегати и възли на базовите машини и тяхното взаимодействие • Познава регламентиращите документи за планиране и провеждане на техническото обслужване на базовите машини и влекачи във формиранията за комуникационно-информационна поддръжка
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Подготвя техниката за бойно използване • Обучава разчетите/отделенията за подготовка на базовите машини и влекачи за бойно използване • Попълва документи за използване и техническо обслужване на базовите машини и влекачи
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Организира и извършва подготовката за бойното използване и техническото обслужване на базовите машини и влекачи в променящи се условия и различна среда
Резултат от учене 15.2	Притежава подготовка по електротехника и електроника
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава основните понятия от електротехниката • Дефинира основните понятия от електрониката • Описва основите на електрическите измервания • Познава различните видове полупроводникови елементи и техните общи свойства
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Описва начина на работа с различни измервателни уреди за измерване на ток и напрежение в комуникационните възли и комуникационните и информационните средства • Описва правилата за радиообмен • Попълва необходимите документи
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да обучава подчинения му личен състав за измерване на ток и напрежение в комуникационните възли и комуникационните и информационните средства. • Способен е да обучава подчинения му личен състав за

	<p>правилата за водене на радиообмен и попълване на техническата документация</p> <ul style="list-style-type: none"> • Способен е да провежда занятия по комуникационно-информационна поддръжка.
Резултат от учене 15.3	Притежава техническа подготовка по комуникационни и информационни системи
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Обяснява структурата, елементите и видовете на телекомуникационните мрежи • Дефинира принципите за изграждане на радио-, радиорелейни, тропосферни, сателитни и кабелни техники и системи • Обяснява организацията и управлението на комуникационните и информационните системи в тактическите формирования от Българската армия • Дефинира същността и видовете токозахранващи устройства • Познава видовете полеви кабелни линии • Описва принципите за изграждане на мултиплексни системи • Обяснява видовете аналогови и цифрови мултиплексни системи • Дефинира принципите за изграждане на комутационни системи • Описва видовете аналогови и цифрови комутационни системи • Познава каналобразуването и техническото устройване на комуникационно-информационни възли • Описва видовете регламентни работи, извършвани на комуникационно-информационната техника
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Работи с различните комуникационни и информационни средства на въоръжение в Българската армия • Организира бойната дейност и обучението на войскава единица • Провежда занятия по тактико-специална и техническа подготовка на формирования за комуникационна и информационна поддръжка • Попълва необходимата техническа документация • Организира мероприятия за извършване на видове техническо обслужване на комуникационно-информационната техника
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да управлява войскава единица (група, отделение, екипаж, разчет, взвод). • Способен е да провежда занятия по техническа, специална и тактико-специална подготовка
Критерии за оценяване	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира теоретични познания, относно основните понятия от електротехниката и електрониката, структурата,

	<p>елементите и видовете на телекомуникационните мрежи, принципите за изграждане на радио, радиорелейна, тропосферна, сателитна комуникация, проводни и оптични кабелни линии.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира теоретични познания относно същността и видовете токозахранващи устройства, видовете полеви кабелни линии, принципите за изграждане на мултиплексни системи, видовете аналогови и цифрови мултиплексни системи, принципите за изграждане на комутационни системи, видовете аналогови и цифрови комутационни системи, организацията и управлението на комуникационните и информационните системи във войсковите единици. • Демонстрира теоретични познания относно каналообразуването и техническото устройване на комуникационно-информационни възли и измерванията в комуникационните възли и техническата експлоатация и обслужването на комуникационните и информационните средства. <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Правилно взема тактически решения, организира бойната дейност и използва средства и системи за комуникация съобразно ситуацията. • Работи с различните комуникационни и информационни средства на въоръжение в Българската армия, умее да извършва измервания в комуникационните възли и комуникационните и информационните средства.
Средства за оценяване:	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 16	Тактико-специална подготовка на формированията за комуникационно-информационна поддръжка
Резултат от учене 16.1	Извършва комуникационно-информационната поддръжка
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Дефинира основните понятия от електротехниката и електрониката • Обяснява видовете токозахранващи устройства • Познава видовете електронни елементи и основни схеми, реализирани с тях
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Работи с различните комуникационни и информационни средства на въоръжение в Българската армия • Работи с различните видове токозахранващи устройства • Работи с основни схеми, реализирани с електронни елементи
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да участва в комуникационно-информационната поддръжка и да инструктира подчинения му личен състав състав как да осъществява такава

Резултат от учене 16.2	Организира и управлява комуникационните системи във формированията за комуникационно-информационна поддръжка
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Обяснява организацията и управлението на комуникационните и информационните системи в тактическите подразделения на Българската армия • Дефинира принципите за изграждане на мултиплексни системи • Описва принципите за изграждане на комутационни системи • Познава видовете аналогови и цифрови комутационни системи
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Работи с различните комутационни средства на въоръжение в Българската армия • Провежда занятия по тактико-специална подготовка • Ръководи и обучава малка войска единица (група, отделение, екипаж, разчет) • Работи с различните мултиплексни средства на въоръжение в Българската армия
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Взема решения и организира бойната дейност и обучението на войска единица
Резултат от учене 16.3	Изгражда радио-, радиорелейни, тропосферни, сателитни и проводни комуникации
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Обяснява видовете радио- и радиорелейна комуникации • Описва видовете полеви кабелни и оптични линии • Дефинира видовете тропосферна и сателитна комуникации • Познава видовете аналогови и цифрови комутационни системи
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Работи с различните видове радио- и радиорелейни системи за комуникации в Българската армия • Работи с различните видове полеви кабелни и визуални линии • Работи с различните видове тропосферни и сателитни средства и системи за организацията на комуникации • Развързва и осъществява комуникации с тропосферни и сателитни средства и системи • Работи с различни видове аналогови и цифрови комутационни системи
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Взема решения и организира дейността и обучението на войсковата единица при работа с радио-, радиорелейни и проводни комуникации
Резултат от учене 16.4	Устройва технически комуникационно-информационни възли
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Обяснява основните понятия относно комуникационно-информационните възли • Дефинира със структура елементите и видовете

	<p>комуникационно-информационни възли</p> <ul style="list-style-type: none"> • Описва принципите за изграждане на комуникационно-информационни възли • Обяснява видовете каналообразуване и тяхното реализиране
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Работи със и реализира различните видове комуникационно-информационни възли • Извършва измервания в комуникационните възли и комуникационните и информационните средства • Работи с различни средства за каналообразуване
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Взема решения и организира комуникационно-информационни възли • Поддържа комуникационно-информационните възли
Резултат от учене 16.5	Извършва измервания в комуникационните възли и експлоатира комуникационни и информационни средства
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Обяснява видовете и правилния начин за измервания в комуникационните възли • Дефинира особеностите при експлоатацията на комуникационните и информационните средства • Обяснява основни понятия относно видовете електрически и електронни измервания • Дефинира параметрите и границите, в които трябва да попадат различните отчетени измервания • Описва основни правила при работа и експлоатация с електрически и електронни системи
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Работи с различните средства и системи за измерване • Използва средства и системи за комуникация • Извършва измервания в комуникационните възли и комуникационните и информационните средства • Работи с различни видове информационни средства в Българската армия
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Взема решения и организира експлоатацията на различни комуникационни средства в комуникационните възли
Критерии за оценяване	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира работа с токозахранващи устройства и основни схеми, реализирани с електронни елементи. Демонстрира практически познания относно комуникационните и комутиационни системи и провеждането на учебни занятия. Демонстрира умения за работа с различните видове системи и средства за комуникации. Демонстрира практически познания относно организацията на комуникационно-информационните възли и работата със средства за каналообразуване. Демонстрира практически познания относно експлоатацията на комуникационните и информационните средства и видовете измервания в комуникационните възли. <p>Част по практика на професията:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Описва в пълен обем нужната информация относно знанията за основни понятия в електротехниката и електрониката, както и за различни електронни елементи и различни основни схеми, реализирани с тях. Описва в пълен обем нужната теоретична информация относно знанията, свързани с организация и управление на комутационните и мултиплексни средства и системи във формированията до взвод в Българската армия. Демонстрира теоретични познания за различните видове системи и средства за комуникации. Описва в пълен обем нужната информация относно знанията, свързани с комуникационно-информационните възли и работата със средства за каналобразуване. Описва в пълен обем нужната информация относно знанията, свързани с работата с различни комуникационни и информационни средства, както и измерванията в комуникационните възли. • Избира бързо, уверено и без колебание най-адекватните решения при работа с комутационни и мултиплексни средства и системи. Избира бързо, уверено и без колебание най-адекватните решения за устройване на комуникации с различни средства и системи на въоръжение в Българската армия.
Средства за оценяване:	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 17	Техническа подготовка за зенитноракетните формирования
Резултат от учене 17.1	Експлоатира базовите машини
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава частите и механизмите на базовите машини и тяхното взаимодействие • Описва частите и механизмите на колесните машини и тяхното взаимодействие • Познава регламентиращите документи за планиране и провеждане на техническото обслужване на колесните базови машини в зенитно-ракетните формирования
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Подготвя техниката за бойно използване • Обучава разчетите/отделенията за подготовка и поддръжка на колесните базови машини • Попълва документи за използване и техническо обслужване на колесните базови машини • Следи видовете технически обслужвания на техниката • Следи за спазване на мерките за безопасност
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Организира и извършва подготовката за бойното използване и техническото обслужване на базовите машини в променящи се условия и различна среда
Резултат от учене 17.2	Експлоатира въоръжението, бойните припаси и зенитни ракети

Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава частите и механизмите на зенитноракетното и зенитноартилерийското въоръжение и тяхното взаимодействие • Познава видовете бойни припаси, зенитни ракети и начина за тяхното експлоатиране в зенитно-ракетните формирания • Описва реда за съхранение и подготовка на бойните припаси и зенитните ракети за стрелба • Познава нормативните актове, регламентиращи отчета на въоръжението, бойните припаси и зенитните ракети в зенитно-ракетните формирания
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Организира и контролира подготовката на въоръжението за стрелба • Организира и контролира подготовката на бойните припаси и зенитните ракети за стрелба, включително и зареждането им в комплекса • Попълва нормативните актове за използване и обслужване на въоръжението, бойните припаси и зенитните ракети • Следи видовете технически обслужвания на въоръжението • Следи за спазване на мерките за безопасност
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Организира и извършва подготовката за бойното използване и техническото обслужване на машината, въоръжението в променящи се условия и различна среда
Резултат от учене 17.3	Експлоатира системите и приборите за наблюдение и засичане на целите
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава оптичните и електроннооптичните прибори на зенитноракетните системи • Описва оптичните и електроннооптичните прибори за разузнаване на целите • Дефинира реда за извършване на настройка на оптичните прибори за наблюдение и за стрелба • Познава реда за технически обслужвания, съхранението и отчетността на оптичните прибори
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Извършва монтаж и демонтаж на оптичните прибори • Подготвя оптичните и електроннооптичните прибори за бойно използване • Оформя техническа документация за експлоатацията на оптичните и електроннооптичните прибори • Управлява личния състав при извършване на регламентни дейности и подготовка на оптиката за бойно използване
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Организира и извършва подготовката на оптиката за бойно използване, техническите обслужвания и съхранението ѝ в променящи се условия и различна среда • Организира и провежда занятия по техническа подготовка на подчинения му личен състав • Познава, прилага и следи видовете техническо обслужване на оптиката

Критерии за оценяване	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Описва в пълен обем предназначението, устройството и действието на основните възли и агрегати на артилерийските системи и оптичските, електроннооптичските и лазерните прибори за разузнаване и насочване по схеми, макети и натурни обекти <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Извършва подготовка на въоръжението и/или на мерните прибори за бойно използване
Средства за оценяване:	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 18	Тактико-специална подготовка на зенитноракетните формирования
Резултат от учене 18.1	Организира и провежда занятия по зенитноракетна (артилерийска) стрелкова подготовка
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва методите за насочване на зенитноракетните комплекси • Дефинира зона на пуск, нейните елементи и граници • Дефинира зона на поражение, нейните елементи и граници • Познава различните видове боеприпаси и тяхното използване
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Изчислява, измерва ъгли и разстояния по формули • Работи с курса за стрелбите на зенитната артилерия • Разпознава видовете цели и решава задачи за стрелба • Води стрелба в сложни метеорологични условия
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да отчита грешките при стрелба със зенитноракетните комплекси и зенитноартилерийските системи • Взема правилни решения при ръководенето на подчинения му личен състав • Определя избора на най-подходяща стартова позиция
Резултат от учене 18.2	Организира и провежда занятия по бойна работа на зенитноракетното/артилерийско отделение/разчет/екипаж, взвод
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Назовава задълженията на номерата от отделението/разчета/екипажа, взвода • Познава степените на бойна готовност • Познава топлинните смущения, използвани в авиацията
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Определя скоростта на целта по нейния тип • Ориентира се, води наблюдение и целеуказва на местността • Определя възможността за влитане на целта в зоната на пуск • Ръководи и изпълнява нормативите по бойна работа с

	отделението (разчета, екипажа), взвода <ul style="list-style-type: none"> • Привежда въоръжението от походно в бойно положение • Следи за спазване на мерките за безопасност
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно да провежда практическа подготовка на подчинения му личен състав • Способен е да разпознава силуетите на самолетите, вертолетите и крилатите ракети на противника • Способен е да изпълнява задълженията на всеки един от номерата от отделението/разчета/екипажа, взвода
Резултат от учене 18.3	Познава и прилага тактиката на зенитноракетното/артилерийско отделение/разчет/екипаж, взвод
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава начините за заемане на позиция и инженерното ѝ оборудване и маскировка • Описва начина на действие при различните видове опасности • Познава времената и последователността на нормативите
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Организира разузнаването и води борба с нисколетящи самолети и вертолети на противника • Организира бойните действия на отделението/разчета/екипажа, взвода • Организира заемането на основна и запасна позиция с отделението/разчета/екипажа, взвода • Пояснява задачата при различни ситуации • Следи за спазване на мерките за безопасност
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Организира и провежда занятия по тактическа подготовка на подчинения му личен състав при спазване на мерките за безопасност • Способен е да организира и изпълни всякакви тактически задачи в различни условия • Взема правилни решения за изпълнение на поставените му задачи
Критерии за оценяване	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Описва видовете тактически действия. Изброява последователността на процедурите за подготовка за стрелба. Нанася тактическа обстановка <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • По зададена ситуация взема решение, заема наблюдателен пункт/огнева позиция и/или изпълнява огнева задача
Средства за оценяване	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 19	Морска подготовка
Резултат от учене 19.1	Познава устройството на кораба и корабната лодка

Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва устройството на корпуса на кораба и корабната лодка • Изброява основните елементи от корпуса на кораба • Дефинира критичните точки на корпуса на кораба • Познава видовете морски възли
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разчита чертежи на кораба и прави заключения • Посочва конструктивните елементи на корпуса на кораба • Спазва правилата за товаро-разтоварни дейности на кораба • Извършва такелажни дейности и поддръжка на лодката • Разпределя заемането на местата от гребците в лодката • Управлява безопасно корабна лодка
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да дава оценка за конструкцията и корпуса на кораба за осигуряване мореходността му • Способен е да ръководи подготовката на войсковата единица по морско дело
Резултат от учене 19.2	Познава организацията на корабния ред и корабната служба
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава всекидневната организация на кораба • Познава бойната организация на кораба • Дефинира организацията на корабните наряди и вахти
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Работи с документи по всекидневната организация на кораба • Работи с документи по бойната организация на кораба • Работи с документи по организацията на корабните наряди и вахти
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да изготвя документи и следи за спазване на организацията на кораба от подчинения му личен състав
Резултат от учене 19.3	Познава организацията на комуникациите във Военноморските сили (ВМС) на Република България и НАТО
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава организацията на комуникационната система във Военноморските сили на Република България • Описва комуникационната материална част на въоръжение във ВМС • Дефинира процедурите за радиокомуникации във Военноморските сили и НАТО • Познава процедурите за зрителна комуникация във Военноморските сили и НАТО • Познава документите регламентиращи комуникациите, използвани във ВМС и НАТО
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Работи с различните видове средства за комуникация • Извършва надежден радиообмен • Използва средства за зрителна комуникация за водене на обмен на информация • Работи с документите регламентиращи, по комуникациите, използвани във ВМС и НАТО

Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да изготвя документи и следи за спазване на организацията на кораба от подчинения му личен състав • Способен е да изготвя документи и следи за спазване на организацията на комуникациите във ВМС на Република България и на съюзниците от НАТО
Резултат от учене 19.4	Прилага мерките, осигуряващи живучестта на кораба
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва методите, средствата и системите, осигуряващи живучестта на кораба • Познава конструктивното осигуряване на елементите на живучестта на кораба • Посочва важността на елементите за осигуряване живучестта на кораба • Описва организацията за борба за живучест на кораба (БЖК) и безопасност на труда
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Ръководи изпълнението на мероприятията по непотопимост на кораба от подчинения му личен състав • Планира мероприятия по борба за живучест на оръжието и техническите средства • Изпълнява плана за БЖК • Работи с индивидуални и колективни средства за БЖК
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да организира и ръководи мероприятията по непотопимост и борба за живучест на оръжието и техническите средства • Способен е да провежда занятия, тренировки и учения по БЖК
Резултат от учене 19.5	Познава преносните и стационарни средства за гасене на пожар на кораба
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Дефинира изискванията на ръководните документи по БЖК • Обяснява организацията и управлението на личния състав по борба за живучест на кораба и борба с пожари • Описва начина за изготвяне на план за БЖК и борба с пожари
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Планира изпълнението на мероприятията по взриво и пожаробезопасността на кораба • Планира изпълнението на мероприятията по БЖК • Работи със средствата за гасене на пожар
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да организира и ръководи изпълнението на мероприятията по взриво и пожаробезопасност
Резултат от учене 19.6	Познава и управлява процесите по логистично осигуряване и материална отчетност
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава реда за документално оформяне на получаването, отпускането и ремонта на отбранителните продукти, снемане от отчет и изменение на качествено състояние на отбранителните продукти • Познава особеностите при отчитането на различните

	видове имущества и отбранителни продукти
Умения	<ul style="list-style-type: none"> Изготвя документи за получаването, отпускането и ремонта на отбранителните продукти, снемане от отчет и изменение на качествено състояние на отбранителните продукти Води отчета на различните видове имущества и отбранителни продукти
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Способен е да ръководи и оценява процесите по логистично осигуряване и материална отчетност Способен е да планира необходимите доволствия и гориво-смазочни материали
Критерии за оценяване	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> Описва елементите от организацията на корабната служба Изброява елементите от корпуса на кораба Описва елементите от устройството на корабната лодка Пояснява основните документи по БЖК Изготвя план за осигуряване на кораба с видове доволствия и гориво-смазочни материали <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> Изпълнява задача по управление на гребно-ветроходна лодка Осъществява радио и визуална комуникация Изпълнява задача по показ на определени защитни средства
Средства за оценяване	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> Писмен изпит <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 20	Техническа подготовка - радиотехнически средства и комуникационни-информационни системи
Резултат от учене 20.1	Познава основите на електротехниката и радиотехниката
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Познава електроизмервателните прибори Дефинира правилата за безопасна работа с електричество Описва устройството и принципа на действие на електроизмервателните прибори и уреди
Умения	<ul style="list-style-type: none"> Работи с електроизмервателните прибори и уреди Работи с електричество Поддържа в изправност електроизмервателните прибори и уреди
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Способен е самостоятелно да извършва замери и ремонти на електрически компоненти, както и да води подготовка на подчинения му личен състав

Резултат от учене 20.2	Познава комуникационно-информационната материална част на въоръжение във ВМС
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава организацията на корабната комуникационна бойна част/сектор/секция/група/разчет • Описва организацията на комуникационната служба във ВМС • Дефинира способите за организиране на радиокомуникациите
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Организира работата на корабната комуникационна бойна част /сектор/секция/група/разчет • Работи с радиоданни, радиограми и радиосигнали • Организира секретна и явна радиокомуникация
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно да организира и ръководи приемането и предаването на радиоданни, радиограми и радиосигнали
Резултат от учене 20.3	Прилага правилата за техническа експлоатация
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва методите за радиоелектронно разузнаване • Дефинира методите за радиоелектронна защита • Познава радиотехническата материална част, намираща се на въоръжение
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Работи с видове радиоелектронно разузнаване на сигнали (SIGINT) • Работи със системата за радиоелектронна защита на кораба • Поддържа в изправност радиотехническата материална част, намираща се на въоръжение
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно да организира и ръководи радиоелектронно разузнаване и радиоелектронна защита на кораба, както и да води подготовка на подчинения му личен състав
Критерии за оценяване	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изброява правилата за техническа експлоатация <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • По зададен казус изпълнява точно и спазвайки мерките за безопасност, поставената задача
Средства за оценяване	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 21	Тактико-специална подготовка - Радиотехнически средства и комуникационно-информационни системи за Военноморските сили

Резултат от учене 21.1	Обяснява основите на радиолокацията и радиолокационните устройства
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва методите за обзор на пространството и измерване на координатите на целите от радиолокационни станции (РЛС) • Познава радиолокационните цели и далечина на действие на РЛС • Дефинира автоматичното съпровождане на радиолокационните цели • Дефинира шумозащитеност на РЛС • Описва антенно-фидерните устройства и автоматичните системи на РЛС • Познава радиолокационни предаватели и радиолокационни приемници • Изброява индикаторните устройства
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Прави обзор на дадено пространство • Измерва координати на зададена цел • Подготвя подчинения му личен състав относно основите на радиолокацията и радиолокационните устройства • Прави подготовка за използване на станцията в съответствие с условията и задачата • Организира техническата изправност на станцията
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно да работи и да поддържа борба за живучест на техническите средства, както и да води подготовка на подчинения му личен състав
Резултат от учене 21.2	Познава основите на хидроакустиката и хидроакустични устройства
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Дефинира принципите на хидроакустиката • Описва принципа на работа на хидроакустичните станции (ХАС) • Познава ХАС на въоръжение във ВМС на Република България
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Работи с ХАС • Поддържа в изправност ХАС • Подготвя подчинения му личен състав относно основите на хидроакустиката и хидроакустични устройства
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно да работи и да поддържа борба за живучест на ХАС, както и да води подготовка на подчинения му личен състав
Резултат от учене 21.3	Обяснява правилата за експлоатацията и борбата за живучест на радиотехническите средства
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва причините за поява на неизправности по РЛС и ХАС • Дефинира начините за отстраняването на неизправности по РЛС и ХАС • Изброява правилата за експлоатация на РЛС и ХАС
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Организира техническото обслужване на РЛС и ХАС

	<ul style="list-style-type: none"> • Организира ремонта на РЛС и ХАС • Ръководи експлоатацията на РЛС и ХАС
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно да командва и ръководи подразделението и зачислената техника
Резултат от учене 21.4	Обучава за бойно използване на радиотехническите средства
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Дефинира правилата за бойна работа на операторите на РЛС • Познава мерките за безопасност при работа с РЛС и РТС • Описва методиката за специална подготовка на радиотехническите средства (РТС)
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира практическа работа като оператор на РЛС • Следи за спазване на мерките за безопасност при работа с РЛС и РТС • Планира подготовката на личния състав
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да работи самостоятелно и да провежда практическа подготовка на подчинения му личен състав
Резултат от учене 21.5	Обучава за работа с радиокомуникационната техника
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Обяснява общите характеристики на радиокомуникационните системи • Дефинира особеностите на основните блокове и принципа на работа на радиоприемниците • Описва особеностите на основните блокове и принципа на работа на радиопредавателите
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Работи с радиокомуникационната техника • Обяснява дефектация на радиокомуникационната техника • Планира ремонта на радиокомуникационната техника
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно да провежда практическа подготовка на подчинения му личен състав за работа с радиокомуникационната техника
Критерии за оценяване:	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира теоретични познания за експлоатацията и поддръжката на различните видове технически средства и станции на кораба <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • По зададен казус изпълнява точно и спазвайки мерките за безопасност, поставената задача, свързана с експлоатация на конкретно техническо средство или станция
Средства за оценяване	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 22	Тактико-специална подготовка - Морски оръжия за Военноморските сили
Резултат от учене 22.1	Обучава за различните видове въоръжение във ВМС

Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава мерките за безопасност при употреба на различните видове въоръжение във ВМС • Познава минното и противоминното оръжие • Познава ракетно-артилерийското оръжие • Познава противоподводното и торпедно оръжие • Познава автоматизираните системи за управление на стрелбата с морски оръжия
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Работи безопасно с всички видове оръжейни системи • Обслужва оръжейните системи • Организира безопасното съхранение на боеприпасите • Подготвя подчинения му личен състав за използване на различните видове въоръжение във ВМС
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да работи самостоятелно и провежда практическа подготовка на подчинения му личен състав
Резултат от учене 22.2	Обяснява мерките за безопасност при обслужване на видовете морски оръжия
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Дефинира основните изисквания към мерките за безопасност при обслужване на видовете морски оръжия • Описва правилата за обслужване на морските оръжия • Посочва сроковете за обслужване на различните видове морски оръжия
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Обслужва и поддържа в изправност оръжейните системи на кораба • Планира обслужването на различните оръжейни системи • Оценява безопасната работа с морски оръжия
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно да ръководи обслужването и поддръжката на оръжейните системи на кораба и провежда практическа подготовка на подчинения му личен състав
Резултат от учене 22.3	Инструктира за експлоатация и ремонт на корабните оръжейни системи
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Дефинира основните правила за експлоатация на корабните оръжейни системи • Описва основните правила за ремонт на корабните оръжейни системи • Познава организацията на ремонта на корабните оръжейни системи
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Организира експлоатацията на корабните оръжейни системи • Организира ремонта на корабните оръжейни системи • Планира последователността на ремонтните дейности • Инструктира подчинения му личен състав за експлоатация и ремонт на корабните оръжейни системи
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно да ръководи експлоатацията и ремонта на оръжейните системи на кораба и да провежда практическа подготовка на подчинения му личен състав

Резултат от учене 22.4	Ръководи мероприятията за осигуряване живучестта на корабните оръжейни системи
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва действията по осигуряване живучестта на корабните оръжейни системи • Дефинира организацията по осигуряване живучестта на корабните оръжейни системи • Изброява задълженията на подчинения му личен състав по осигуряване живучестта на корабните оръжейни системи
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Участва при мероприятия по борба за живучест на оръжейните системи • Планира действия по осигуряване живучестта на корабните оръжейни системи • Оценява действия по осигуряване живучестта на корабните оръжейни системи
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно да организира и ръководи мероприятията за осигуряване живучестта на корабните оръжейни системи и провежда практическа подготовка на подчинения му личен състав
Критерии за оценяване	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира теоретични познания за видовете оръжейни системи и мерките за безопасност при работа с тях <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнява точно и спазвайки мерките за безопасност, поставената задача, свързана с подготовка на оръжейните системи за бойно използване
Средства за оценяване:	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 23	Тактико-специална подготовка - Корабни енергетични уредби за Военноморските сили
Резултат от учене 23.1	Обяснява основите на топлотехниката
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Дефинира особеностите на топлотехниката • Описва основните закони в топлотехниката • Познава корабните топлообменни апарати
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Осъществява топлотехнически контрол на корабни енергетични уредби • Експлоатира корабните топлообменни апарати • Планира обслужването на корабните топлообменни апарати
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно да взема решения по контрола на корабни енергетични уредби и да провежда практическа подготовка на подчинения му личен състав

Резултат от учене 23.2	Познава корабните системи и механизми
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава общокорабните системи • Описва корабните механизми • Дефинира мерките за безопасност при обслужването на корабните системи и механизми (КСМ)
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Ръководи дефектация на общокорабните системи и корабните механизми • Планира ремонта на общокорабните системи и корабните механизми • Организира практическата подготовка на подчинения му личен състав относно КСМ • Планира мероприятията по обслужването на КСМ
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно да ръководи и организира експлоатацията, поддръжката и ремонта на поверените му корабни механизми и общокорабните системи и да провежда практическа подготовка на подчинения му личен състав
Резултат от учене 23.3	Обяснява корабните дизелови двигатели
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва видовете корабни двигатели • Дефинира главните части и механизми на корабните двигатели • Познава системите и механизмите, обслужващи корабните двигатели
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Контролира експлоатация и поддръжка на корабните двигатели • Планира мероприятията по обслужването на корабните двигатели • Организира практическата подготовка на подчинения му личен състав относно корабните дизелови двигатели • Оценява годността за безаварийна работа на корабните двигатели
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно да ръководи и организира експлоатацията, поддръжката и ремонта на корабните двигатели и да провежда практическа подготовка на подчинения му личен състав
Резултат от учене 23.4	Познава корабните турбомашини
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва принципа на работа на турбомашините и компресорите • Познава главните части и механизми на турбомашините и компресорите • Дефинира мерките за безопасност при експлоатация на газотурбинните двигатели
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Контролира експлоатацията и поддръжката на газотурбинните двигатели • Планира експлоатацията на газотурбинните двигатели • Оценява годността за безаварийна работа на газотурбинните двигатели

Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Способен е самостоятелно да ръководи и организира експлоатацията, поддръжката и ремонта на газотурбинните двигатели и да провежда практическа подготовка на подчинения му личен състав
Резултат от учене 23.5	Обучава за корабната електротехника
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Познава електросистемите на кораба Описва различните компоненти, части и механизми на електросистемите на кораба Изброява мерките за безопасност при експлоатацията на корабната електросистема
Умения	<ul style="list-style-type: none"> Работи с различните компоненти на електросистемите на кораба Обслужва, поддържа и планира ремонта при необходимост на електро-системите на кораба Планира необходимите проверки за изправността на корабната електросистема
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Способен е самостоятелно да ръководи поддръжката, обслужването и ремонта на електросистемите на кораба
Критерии за оценяване:	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> Демонстрира теоретични познания за обслужването и експлоатацията на корабните енергетични уредби <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> Изпълнява точно и спазвайки мерките за безопасност, поставената задача, свързана с подготовката и пускането на двигателя
Средства за оценяване	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> Писмен изпит <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 24	Основи на корабоводенето
Резултат от учене 24.1	Познава принципните положения при управлението на кораба
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Дефинира принципните положения при управлението на кораба в изпълнение на маневрите за заставане на кей Описва принципните положения при управлението на кораба в изпълнение на маневрите за снемане от кей Изброява принципните положения при управлението на кораба в изпълнение на маневрите за заставане и снемане от борда на кораб или плаващо средство
Умения	<ul style="list-style-type: none"> Извършва маневра за заставане на кей Извършва маневра за снемане от кей Извършва маневра за заставане и снемане от борда на кораб или плаващо средство
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Способен е самостоятелно да изпълнява правилно маневра за заставане на кей, маневра за снемане от кей и маневра за заставане и снемане от борда на кораб или плаващо

	средство
Резултат от учене 24.2	Познава всички видове въжета и такелажни работи и мерките за безопасност при всички видове общокорабни работи
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава видовете използвани въжета на кораба • Познава такелажните работи на борда на кораба • Дефинира мерките за безопасност при всички видове общокорабни работи
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Прави морски възли • Поддържа такелажа на кораба • Следи за спазване на мерките за безопасност
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно да взема решения за изправността и безопасността на въжетата и такелажа на кораба
Критерии за оценяване	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Описва последователността на командите и маневрите при заставане на кей в различни метеорологични условия <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнява точно и спазвайки мерките за безопасност, поставената задача, свързана със заставане и швартоване на кораба/катера/на кей
Средства за оценяване	<p>Част по теория на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит <p>Част по практика на професията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 25	Тактико-специална подготовка - Морско корабоводене за Военноморските сили
Резултат от учене 25.1	Обяснява теоретичните основи и приложението на корабоводенето
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава основните понятия в лоцията и навигацията • Познава морските карти • Описва техническите средства за корабоводене
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Работи с техническите средства за корабоводене • Разчита технически описания, технически чертежи и друга специфична документация на корабното обзавеждане • Работи с морски карти
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно да изпълнява дейности по управление на кораба, работа и обслужване на техническите средства за корабоводене
Резултат от учене 25.2	Прилага теоретичните основи на управлението на кораба
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Дефинира теоретичните основи на управлението на кораба • Познава организацията и способите за носене на навигационна вахта, Международни правила за предпазване от сблъскване на море – 1972 г. (МППСМ – 72) • Познава основите на морското право

Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Управлява кораба при различни условия • Управлява кораба при различни маневри • Работа с документи по морска навигация
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно да взема решения за всичко случващо се на кораба
Критерии за оценяване	Част по теория на професията: <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира теоретични познания за управлението на кораба и безопасността на корабоплаването. Част по практика на професията: <ul style="list-style-type: none"> • Решава практическа задача по морска карта
Средства за оценяване	Част по теория на професията: <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит Част по практика на професията: <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика

4. Съвкупност от единици резултати от учене, които формират придобиването на квалификация по част от професията

Степен на професионална квалификация	Ниво по ЕКР/НКР	ЕРУ № ... от списъка по т. 3.1. (мин. 3 броя ЕРУ, поне 1 ЕРУ е от специфичната ПП)
IV	5	неприложимо

5. Изисквания към материалната база

5.1. Изисквания към кабинетите за обучение по теория на професията – характеристики, обзавеждане, оборудване, софтуер.

Учебно-материалната база включва учебни кабинети, тренажори, работилници, складове, зали за провеждане на практически занятия, полигони и трябва да съответства на изискванията за здравословни и безопасни условия на труд.

В учебни кабинети и зали се провежда обучението по теория на професията. Основно оборудване и обзавеждане - учебни маси, столове, учебна дъска, шкафове, работно място с компютър за всеки обучаван, връзка с интернет, подходящи програмни продукти, материали за онагледяване на учебния процес, аудиовизуални (мултимедийни) средства за онагледяване и демонстрация, прибори и апарати. По специфични учебни предмети теоретичното обучение може да се провежда и на специално оборудвани места на полигоните, базите или военните формирования на Въръжените сили.

5.2. Изисквания към учебната база за обучение по практика на професията

Полигонът е участък от местността, включващ сгради и съоръжения, спомагащи за изпълнението на специфични учебни задачи. Полигоните са лицензирани за стрелба със стрелково оръжие и леки противотанкови средства, с въоръжението на бойни машини и артилерийски системи; за кормуване с верижни и колесни машини; за обучение на специалисти по родове войски и за извършване на операции по поддържане на мира.

Тренажорите са оборудвани със специфична техника, помещения, в които се провеждат практически занятия по учебни предмети, предхождащи реалното изпълнение на задачи с въоръжение, техника или плавателни средства.

Лаборатории са помещения, оборудвани с измервателна или друга апаратура за извършване на замервания, опити или демонстрации на задачи от учебния материал.

Плавателните средства са лодки, катери, кораби, яхти и платформи, снабдени с необходимото оборудване за използване на море, съгласно изискванията на морските власти.

Район от бреговата ивица, оборудван със сгради, устройства и съоръжения за съхранение, експлоатация и поддръжка на плавателни средства. В тях може да се провежда както практическо, така и теоретично обучение по морска и тактико-специална подготовка.

6. Изисквания към обучаващите

Преподавателският състав в професионалните колежи се състои от инструктори-специалисти – военнослужещи.

За инструкторите – военнослужещи се изисква да са прослужили военна служба не по-малко от 5 години и да притежават професионална квалификация, съответстваща на учебните предмети или модули, които преподават.

Право да преподават учебни предмети или модули от професионалната подготовка имат лица с висше образование на образователно-квалификационна степен „бакалавър“ или „магистър“ по специалности от професионално направление „Военно дело“ от област на висше образование „Сигурност и отбрана“ съгласно Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, приет с Постановление № 125 на Министерския съвет от 2002 г., съответстващи на професията и специалността.

За обучение по отделни учебни предмети или модули от професионалната подготовка могат да бъдат привлечени преподаватели от висшите военни училища, както и специалисти от видовете въоръжени сили или от други институции, когато притежават висше образование и професионална квалификация, съответстващи на съдържанието на обучението.

Препоръчително е обучаващите не по-рядко от веднъж на три години да преминават обучение за актуализиране на професионалните знания, умения и компетентности, свързани с преподаваната професионална подготовка.